

C-37/24

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**Ημερομηνία καταθέσεως:**

19 Ιανουαρίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Curtea de Apel București (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Μαΐου 2023

Ενάγουσα πρωτοδίκως και νυν εκκαλούσα:

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Εναγομένη πρωτοδίκως και νυν εκκαλούσα:

DADA Music SRL

Παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως και νυν εφεσίβλητη:

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR)

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Εφέσεις ασκηθείσες ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία), κατά της αποφάσεως με την οποία το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) απέρριψε εν μέρει αγωγή με αίτημα περί καταβολής ορισμένων οφειλόμενων αμοιβών, στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (ένωσης παραγωγών φωνογραφημάτων της Ρουμανίας, στο εξής: UPFR) και της SC DADA Music SRL (στο εξής: DADA Music SRL).

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, ζητείται η ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (στο εξής: οδηγία 2006/115) καθώς και του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά (στο εξής: οδηγία 2014/26), σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προδικαστικά ερωτήματα

Έχουν το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115/ΕΚ, καθώς και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26/ΕΕ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι:

- 1) αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία δεν διασφαλίζει (κατ' αποκοπήν) ελάχιστη εύλογη αμοιβή των δικαιούχων (παραγωγών φωνογραφημάτων) που εκπροσωπούνται από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, ανεξάρτητα από τα έσοδα που αποκτούν ή τις δαπάνες με τις οποίες βαρύνονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί;
- 2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, αντιτίθενται [τα ως άνω άρθρα] σε εθνική ρύθμιση η οποία καταργεί, με άμεση ισχύ, τις (κατ' αποκοπήν) ελάχιστες αμοιβές οι οποίες είχαν καθοριστεί βάσει μεθοδολογίας που αποτέλεσε αντικείμενο προηγούμενης διαπραγμάτευσης μεταξύ του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης και των χρηστών, χωρίς να τροποποιεί τα κριτήρια υπολογισμού της αμοιβής και χωρίς να προβλέπει μέγιστη προθεσμία για τη διαπραγμάτευση νέων συμφωνιών (μεθοδολογιών) για τον καθορισμό του ύψους των εύλογων αμοιβών;
- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στα δύο πρώτα ερωτήματα, δικαιούται και υποχρεούται ενδεχομένως το εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι ποσοστιαίες αμοιβές οι οποίες υπολογίζονται σε σχέση με τα πραγματικά έσοδα τα οποία δηλώνουν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί είναι δίκαιες και εύλογες, αντιστοίχως, για τους δικαιούχους, αφενός, και για τους χρήστες, αφετέρου, ή, αντιθέτως, αν είναι προδήλως ευτελείς ή, ενδεχομένως, προδήλως υπερβολικές και ποια είναι τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση αυτή;
- 4) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο τρίτο ερώτημα, αν το εθνικό δικαστήριο διαπιστώσει ότι η οφειλόμενη αμοιβή βάσει της μεθοδολογίας η οποία τροποποιήθηκε με τη νέα εθνική νομοθεσία είναι ευτελής, δικαιούται και/ή υποχρεούται [το εθνικό δικαστήριο] να εφαρμόσει εναλλακτικά κριτήρια σε σχέση με εκείνο των δηλωθέντων εσόδων, όπως, για παράδειγμα, τον

προσδιορισμό της αμοιβής με βάση τις δαπάνες με τις οποίες βαρύνονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί για τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, την αμοιβή που καταβάλλεται από παρόμοιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς ή άλλα παρόμοια κριτήρια, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν κατάλληλη αμοιβή, χωρίς να θίγονται τα νόμιμα συμφέροντα των χρηστών, ήτοι χωρίς οι αμοιβές να είναι ευτελείς, αλλά ούτε και υπερβολικά επαχθείς για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία της Ένωσης

Άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας

Άρθρο 16, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά.

Άρθρα 17 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1991, Francovich και Bonifaci κατά Ιταλίας, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-6/90 και C-9/90, EU:C:1991:428· απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2004, Pfeiffer κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-397/01 έως C-403/01, EU:C:2004:584· απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρα 112, 145, 164 και 166 του *Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 14 iunie 2018* (νόμος 8/1996 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, όπως αναδημοσιεύθηκε στη Monitorul Oficial al României, μέρος I, αριθ. 489, της 14ης Ιουνίου 2018, στο εξής: νόμος 8/1996)

Το άρθρο 112, παράγραφος 1, προβλέπει το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για τους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και τους παραγωγούς φωνογραφημάτων για την άμεση ή έμμεση χρήση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή για την αναπαραγωγή τους με ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή με οποιοδήποτε μέσο παρουσίασης στο κοινό ενώ το άρθρο 112, παράγραφος 2, προβλέπει ότι το ύψος της αμοιβής αυτής καθορίζεται βάσει μεθοδολογιών, σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 163 έως 165.

Το άρθρο 145, παράγραφος 1, στοιχεία c και d, θεσπίζει τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της συλλογικής διαχείρισης για την άσκηση του δικαιώματος ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης μουσικών έργων και του δικαιώματος εύλογης και ενιαίας αμοιβής.

Το άρθρο 164, παράγραφος 1, του νόμου 8/1996 ορίζει τα κύρια κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης της μεθοδολογίας ενώ στις παραγράφους 2 και 3 ορίζει τα εξής:

«2. Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης μπορούν να απαιτούν από την ίδια κατηγορία χρηστών είτε κατ' αποκοπήν αμοιβές είτε ποσοστιαίες αμοιβές καθοριζόμενες ως ποσοστό επί των εσόδων που εισπράττει κάθε χρήστης από τη δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας χρησιμοποιείται το ρεπερτόριο, είτε, ελλείψει εσόδων, επί των δαπανών που προκύπτουν από τη χρήση. Για τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης μπορούν να αξιώνουν μόνον ποσοστιαία αμοιβή, η οποία διαφοροποιείται ευθέως ανάλογα με την έκταση της χρήσης από κάθε χρήστη –ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό– του ρεπερτορίου που τελεί υπό συλλογική διαχείριση στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής.

3. Οι αμοιβές που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 2 πρέπει να είναι εύλογες σε σχέση με την οικονομική αξία και την έκταση της χρήσης των επίμαχων δικαιωμάτων λαμβανομένων υπόψη της φύσης και του πεδίου χρήσης των έργων και άλλων αντικειμένων, καθώς και σε σχέση με την οικονομική αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και οι χρήστες πρέπει να αιτιολογούν τη μέθοδο υπολογισμού των εν λόγω αμοιβών».

Το άρθρο 166 του νόμου 8/1996 ορίζει:

«1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης, οι χρήστες ή οι εταιρικές δομές των χρηστών που προβλέπονται στο άρθρο 163, παράγραφος 3, στοιχεία b και c, μπορούν να υποβάλουν νέα αίτηση για την κίνηση διαδικασιών διαπραγμάτευσης χρεώσεων και μεθοδολογιών μόνο μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία της οριστικής δημοσίευσής τους στη Monitorul Oficial al României, μέρος I.

2. Στην περίπτωση των διαπραγματεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 114, παράγραφος (4), οποιοδήποτε από τα [ενδιαφερόμενα] μέρη μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση για την κίνηση των διαδικασιών διαπραγμάτευσης μεθοδολογιών μόνο μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία της οριστικής δημοσίευσής τους στη Monitorul Oficial al României, μέρος I.

3. Μέχρι τη δημοσίευση νέων μεθοδολογιών, εξακολουθούν να ισχύουν οι προηγούμενες μεθοδολογίες».

Metodologia privind remunerația datorată artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme pentru radiodifuzarea fonogramelor publicate în

scop comercial ori a reproducerilor acestora de către organismele de radiodifuziune (μεθοδολογία περί αμοιβών που οφείλονται στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και στους παραγωγούς φωνογραφημάτων για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων τα οποία εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή για τους σκοπούς της αναπαραγωγής τους από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς) η οποία εγκρίθηκε στην τελική της μορφή με τη Decizia civilă nr. 153A/12 mai 2011 a Curții de Apel București, Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală (υπ' αριθ. 153 απόφαση της 12ης Μαΐου 2011 του εφετείου Βουκουρεστίου, πολιτικό τμήμα IX και για υποθέσεις διανοητικής ιδιοκτησίας), βάσει της απόφασης αριθ. 216/2011 την οποία εξέδωσε το Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) (ρουμανικό γραφείο δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) (στο εξής: μεθοδολογία περί αμοιβών), η οποία ορίζει τα εξής:

«4. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, οι οποίοι καλούνται χρήστες κατά την έννοια της παρούσας μεθοδολογίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν ανά τρίμηνο στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που έχει ορίσει το ORDA, ως υπεύθυνους για την είσπραξη των αμοιβών των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, αμοιβή για τα περιουσιακά δικαιώματα που συνδέονται με τη χρήση των εμπορικών φωνογραφημάτων ή των αναπαραγωγών τους, η οποία καθορίζεται με την εφαρμογή ενός ποσοστού, σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα, επί της βάσης υπολογισμού που περιλαμβάνεται στο σημείο 5 της μεθοδολογίας, για κάθε ραδιοφωνικό σταθμό τον οποίο κατέχουν.

Έκταση της χρήσης εμπορικών φωνογραφημάτων σε προγράμματα	Καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και παραγωγοί φωνογραφημάτων
Μέχρι και 35 %	1,8 %
Άνω του 35 %, μέχρι και 65 %	2,4 %
Άνω του 65 %	3 %

Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεούνται να καταβάλλουν ανά τρίμηνο στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που έχει ορίσει το ORDA, ως υπεύθυνους για την είσπραξη των αμοιβών των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, αμοιβή για τα περιουσιακά δικαιώματα που συνδέονται με τη χρήση των φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή των αναπαραγωγών τους, η οποία υπολογίζεται εφαρμόζοντας επί του συνόλου των μηνιαίων ακαθάριστων εσόδων από τη δραστηριότητα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ποσοστό 3 % σε περίπτωση χρήσης των φωνογραφημάτων σε ποσοστό 100 % του συνολικού χρόνου μετάδοσης των προγραμμάτων. Σε περίπτωση μικρότερης χρήσης, το ποσοστό

του 3 % μειώνεται ευθέως ανάλογα με την έκταση της χρήσης των φωνογραφήματων σε σχέση με τον συνολικό χρόνο μετάδοσης των προγραμμάτων. [...]

5. Η βάση υπολογισμού επί της οποίας εφαρμόζονται τα ποσοστά που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 3 συνίσταται στα συνολικά μηνιαία ακαθάριστα έσοδα, μείον τον φόρο προστιθέμενης αξίας, που αποκτούν οι χρήστες από τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, των εσόδων από διαφήμιση, πωλήσεις, συνδρομές, ανακοινώσεις και πληροφορίες, τηλεφωνικές κλήσεις και μηνύματα SMS με πρόσθετη χρέωση, χορηγίες, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς διαγωνισμούς και παιχνίδια, εκμίσθωση χώρων μετάδοσης, άλλες οικονομικές συνεισφορές, άδειες λήψης, έσοδα από ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές κατά παραγγελία, έσοδα από ενώσεις ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση. Η βάση υπολογισμού περιλαμβάνει επίσης έσοδα τρίτων εταιριών, ιδίως εταιριών παραγωγής και διαφήμισης, καθόσον τα έσοδα αυτά εισπράττονται από τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης του χρήστη η οποία αντιστοιχεί στα φωνογραφήματα που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς και μεταδίδονται ραδιοτηλεοπτικώς, και καθόσον υφίσταται αθέμιτη μετάδοση, κατά παράβαση των καλόπιστων εμπορικών πρακτικών που χαρακτηρίζουν τον οικείο τομέα. Ελλείψει εσόδων, η βάση υπολογισμού συνίσταται στις συνολικές δαπάνες με τις οποίες βαρύνεται ο χρήστης για τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης (π.χ. δαπάνες προσωπικού, δαπάνες υπηρεσιών που παρέχονται από τρίτους, αγορές κάθε είδους κ.λπ.) κατά τη διάρκεια του τριμήνου για το οποίο οφείλεται αμοιβή.

6. Τα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή ποσοστών επί της βάσης υπολογισμού δεν μπορούν να είναι κατώτερα από το ισοδύναμο σε ρουμανικά λεί (RON) –υπολογιζόμενο βάσει της τιμής της BNR [Εθνικής Τράπεζας της Ρουμανίας] κατά την ημέρα λήξης– των 500 ευρώ ανά τρίμηνο, ως ελάχιστη αμοιβή την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν, και των 1 000 ευρώ ανά τρίμηνο, ως ελάχιστη αμοιβή την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε εγχώριο ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν».

Άρθρο II του *Legea nr.74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 268 din 27 martie 2018* (νόμου 74/2018 για την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου 8/1996 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, που δημοσιεύθηκε στη Monitorul Oficial al României, μέρος I, αριθ. 268 της 27ης Μαρτίου 2018, στο εξής: νόμος 74/2018)

«Άρθρο II

2. Οι μεθοδολογίες που προβλέπονται στο άρθρο 131 του νόμου 8/1996 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, παραμένουν σε ισχύ μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία θεσπίστηκαν.

3. Οι διατάξεις των μεθοδολογιών που καταρτίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 131 και 131¹ του [νόμου 8/1996], οι οποίες περιέχουν διατάξεις σχετικές με τα πάγια ή ελάχιστα ποσά/αμοιβές που ισχύουν σε περίπτωση ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, οι οποίες αντιβαίνουν στις διατάξεις του άρθρου 131¹, παράγραφος (2), όπως τροποποιήθηκαν με τον παρόντα νόμο, παύουν να ισχύουν από την παρέλευση 90 ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στη Monitorul Oficial al României, μέρος I».

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 20 Οκτωβρίου 2011, η UPFR, ως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης συγγενικών δικαιωμάτων παραγωγών φωνογραφημάτων, αφενός, και η DADA Music SRL, διαχειρίστρια ενός τοπικού ραδιοφωνικού σταθμού, αφετέρου, συνήψαν συμφωνία για τη χορήγηση αδειάς μη αποκλειστικής χρήσης για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση εμπορικών φωνογραφημάτων. Βάσει της άδειας αυτής, η DADA Music SRL απέκτησε το δικαίωμα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης (παρουσίασης στο κοινό) φωνογραφημάτων μέσω του ραδιοφωνικού της σταθμού και ανέλαβε τη συνακόλουθη υποχρέωση καταβολής εύλογης αμοιβής. [Στην άδεια] καθορίστηκε ότι, ανάλογα με την έκταση της χρήσης των φωνογραφημάτων σε ραδιοφωνικά προγράμματα, η DADA Music SRL όφειλε αμοιβή καθοριζόμενη σε ποσοστιαία βάση, η οποία υπολογίζεται σε σχέση με το σύνολο των αποκτηθέντων εσόδων και, ελλείψει εσόδων, σε σχέση με το συνολικό κόστος της δραστηριότητας ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Προβλέφθηκε επίσης ότι τα κατ' αυτόν τον τρόπο υπολογιζόμενα ποσοστά δεν μπορούσαν να είναι κατώτερα από το ισοδύναμο σε 250 RON ανά τρίμηνο, υπολογιζόμενο βάσει της τιμής BNR κατά την ημέρα λήξης, ως ελάχιστη αμοιβή την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν, και σε 500 ευρώ ανά τρίμηνο για κάθε εγχώριο ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν.
- 2 Μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου 74/2018, η DADA Music SRL αρνήθηκε να συνεχίσει να καταβάλλει την κατ' αποκοπήν ελάχιστη αμοιβή, καθόσον θεώρησε ότι ο εν λόγω νόμος είχε άμεση εφαρμογή και ότι, κατά συνέπεια, όφειλε αμοιβή μόνο σε σχέση με τα πραγματικά αποκτηθέντα έσοδα. Η Dada Music SRL κατέβαλε, για την περίοδο από 1η Μαΐου 2018 έως 30 Ιουνίου 2019, αμοιβή περίπου 1 000 RON, υπολογιζόμενη σε ποσοστιαία βάση. Η UPFR, με τη σειρά της, εξέδωσε τιμολόγιο και εν συνεχεία διεκδίκησε δικαστικώς την ελάχιστη αμοιβή που οφειλόταν σύμφωνα με τη μεθοδολογία περί αμοιβών.
- 3 Στις 24 Ιουνίου 2019, η UPFR άσκησε ενώπιον του Tribunalul București (πολυμελούς πρωτοδικείου Βουκουρεστίου) αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί η DADA Music SRL να καταβάλει την ελάχιστη οφειλόμενη αμοιβή σύμφωνα με τη μεθοδολογία περί αμοιβών. Κατ' ουσίαν, η UPFR θεώρησε ότι η ελάχιστη αυτή αμοιβή ίσχυε μέχρι την ημερομηνία θέσπισης νέας μεθοδολογίας. Η Dada Music SRL ζήτησε την απόρριψη της αγωγής ως αβάσιμης.

- 4 Το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) δέχθηκε την αίτηση παρεμβάσεως της Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR) [ένωσης τοπικών και περιφερειακών ραδιοφώνων], η οποία επισήμανε ότι οι ελάχιστες αμοιβές τις οποίες επέβαλλε ο παλαιός νόμος περί ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών είναι επαχθείς, ιδίως στην περίπτωση μικρών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι έχουν τοπικό χαρακτήρα. Η ARLR τάχθηκε εξ αρχής υπέρ της κατάργησης των κατ' αποκοπήν ελάχιστων αμοιβών, ισχυριζόμενη ότι η επιβολή τους ήταν αντίθετη προς το άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/26, κατά το οποίο τα δικαιώματα αμοιβής πρέπει να είναι εύλογα σε σχέση με την οικονομική αξία της χρήσης των δικαιωμάτων αυτών.
- 5 Στη λογιστική έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της εκκρεμούς ενώπιον του Tribunalul București (πολυμελούς πρωτοδικείου Βουκουρεστίου) διαδικασίας, διαπιστώθηκαν διαφορές ως προς την αμοιβή ύψους 16,13 RON (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και τους τόκους υπερημερίας ύψους 70,68 RON σε περίπτωση μη εφαρμογής της ελάχιστης αμοιβής, και ύψους 14 707,51 RON (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και τους τόκους υπερημερίας ύψους 8 019,56 RON για την εναλλακτική περίπτωση εφαρμογής των κανόνων σχετικά με την κατ' αποκοπήν ελάχιστη αμοιβή.
- 6 Με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2022, το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) έκρινε ότι ήταν εφαρμοστέες οι ποσοστιαίες αμοιβές και ότι η κατ' αποκοπήν ελάχιστη αμοιβή δεν ίσχυε πλέον κατά το επίδικο χρονικό διάστημα. Κατά συνέπεια, το ως άνω δικαστήριο δέχθηκε εν μέρει την αγωγή και υποχρέωσε την DADA Music SRL να καταβάλει στην UPFR τα ποσά των 16,13 RON (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και των 70,68 RON για τόκους υπερημερίας. Κατ' ουσίαν, το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) έκρινε εφαρμοστέο το άρθρο 164, παράγραφος (2), του νόμου 8/1996 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, καθώς και το άρθρο II του νόμου 74/2018.
- 7 Η UPFR άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου και υποστήριξε ότι οι διατάξεις του άρθρου II του νόμου 74/2018 τυγχάνουν εφαρμογής μόνο στο πλαίσιο διαπραγμάτευσης νέας μεθοδολογίας, ενώ, εν τω μεταξύ, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της μεθοδολογίας περί αμοιβών.
- 8 Πρέπει να επισημανθεί ότι, στις 7 Ιανουαρίου 2020, κατόπιν των διοικητικών μέτρων που έλαβε το Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) (ρουμανικό γραφείο δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) κατά της UPFR, η DADA Music SRL συνήψε νέα σύμβαση χορήγησης άδειας με την UPFR (η οποία, ωστόσο, δεν αφορά το επίδικο χρονικό διάστημα), στην οποία δε μνημονεύονται πλέον οι κατ' αποκοπήν ελάχιστες αμοιβές, αλλά μόνον οι ποσοστιαίες.
- 9 Ουσιαστικά, λόγω των ανεπαρκών εσόδων (τα οποία αντιστοίχως δηλώνονται) των ραδιοφωνικών σταθμών, η UPFR συχνά ζητεί και απαιτεί από τους

ραδιοφωνικούς σταθμούς την καταβολή της ελάχιστης αμοιβής που προβλέπεται στη μεθοδολογία περί αμοιβών. Το ORDA εξέδωσε απόφαση με την οποία υποχρέωσε την UPFR να παύσει να εισπράττει κατ' αποκοπήν ελάχιστες αμοιβές. Η UPFR προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Στις 6 Μαΐου 2022, το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ρουμανία) απέρριψε την ως άνω ένδικη προσφυγή ενώ υιοθέτησε την ίδια ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου II του νόμου 74/2018 την οποία υποστήριξε η DADA Music SRL και δέχθηκε το Tribunalul București (πολυμελές πρωτοδικείο Βουκουρεστίου) με την εκκαλουμένη απόφαση. Το αιτούν δικαστήριο υποστηρίζει ότι η ως άνω απόφαση θα μπορούσε να ασκεί επιρροή στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, καθόσον έχει ισχύ δεδικασμένου έναντι της UPFR, η δε UPFR υποχρεούται, επομένως, στο πλαίσιο της διοικητικής έννομης σχέσης της με το ORDA, να παύσει να εισπράττει κατ' αποκοπήν ελάχιστες αμοιβές.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 10 Κατ' ουσίαν, η UPFR υποστήριξε ότι η ερμηνεία του άρθρου II του νόμου 74/2018, υπό την έννοια ότι έχει άμεση εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και με το άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/26. Η UPFR διατείνεται ότι οι οδηγίες 2006/116/EK και 2014/26/EE καθώς και το άρθρο 15 της Συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, δεν αποκλείουν τη δυνατότητα καθορισμού κατ' αποκοπήν ελάχιστων αμοιβών, ενώ αποκλείουν την παρέμβαση του εθνικού νομοθέτη στην εφαρμογή ισχύουσας μεθοδολογίας η οποία προβλέπει μια τέτοια ελάχιστη αμοιβή.
- 11 Η DADA Music SRL ισχυρίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου II του νόμου 74/2018, η ελάχιστη αμοιβή που οφείλεται στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης παύει να ισχύει και ότι το εν λόγω άρθρο έχει άμεση εφαρμογή, συνεπώς αυτή οφείλει να καταβάλει μόνο την αμοιβή που υπολογίζεται σε ποσοστιαία βάση.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 12 Στο πλαίσιο ορισμένων προηγούμενων διαφορών, έχουν προκύψει αποκλίνουσες ερμηνείες στην εθνική δικαστική πρακτική όσον αφορά την έννοια του όρου «τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός» (post radio local). Στις ως άνω διαφορές, η UPFR υποστήριξε ότι κάθε τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός (emittător local) ισοδυναμεί με ξεχωριστό τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό, διότι οι εν λόγω τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί καθιστούν τις μεταδόσεις του ραδιοφωνικού σταθμού προσβάσιμες σε νέο κοινό. Ένα άλλο επιχειρήμα βασίστηκε στο γεγονός ότι, ενίοτε, οι διαφημίσεις που μεταδίδονται σε τοπικό επίπεδο ήταν διαφορετικές. Συγκεκριμένα, οι ισχυρισμοί αυτοί –οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις έγιναν δεκτοί από τα εθνικά δικαστήρια– οδήγησαν στον υπολογισμό ορισμένων αυξημένων ελάχιστων αμοιβών, οι οποίες θεωρήθηκαν επαχθείς από

ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που ασκούν τοπική δραστηριότητα και έχουν συνήθως χαμηλά κέρδη. Οι περιγραφόμενες περιστάσεις οδήγησαν στην τροποποίηση του νόμου 8/1996 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων με το άρθρο II του νόμου 74/2018.

- 13 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, κατ' αρχάς, ότι το άρθρο II του νόμου 74/2018 έχει την έννοια ότι οι διατάξεις του σημείου 6 της μεθοδολογίας περί αμοιβών έπαυσαν να παράγουν τα αποτελέσματά τους κατά τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπει το εν λόγω άρθρο, και κατά συνέπεια, για το επίδικο χρονικό διάστημα, η DADA Music SRL δεν όφειλε να καταβάλει ελάχιστες αμοιβές, αλλά μόνον αμοιβές σε συνάρτηση με τα πραγματικά αποκτηθέντα έσοδα.
- 14 Κατά το Curtea de Apel (εφετείο), είναι σαφές και αδιαμφισβήτητο ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 δεν αποκλείουν τον καθορισμό κατ' αποκοπήν ελάχιστης αμοιβής, εφόσον το ύψος της αμοιβής αυτής δεν είναι υπερβολικό και επαχθές για τους χρήστες (ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς). Κατ' αρχήν, η ελάχιστη αμοιβή που καθορίζεται από τη μεθοδολογία περί αμοιβών ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης.
- 15 Όσον αφορά το πρώτο προδικαστικό ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης των οποίων ζητείται η ερμηνεία προβλέπουν ότι η αμοιβή που οφείλεται στους παραγωγούς φωνογραφημάτων πρέπει να είναι κατάλληλη και εύλογη. Ωστόσο, οι οδηγίες αυτές καταλείπουν στον εθνικό νομοθέτη το καθήκον να προβλέψει μηχανισμούς με τους οποίους θα συγκεκριμενοποιείται η κατάλληλη αμοιβή υπό την προτεινόμενη κατεύθυνση. Υπό το πρίσμα αυτό, δεν υπάρχει στοιχείο στις σχετικές διατάξεις και στις επεξηγηματικές αιτιολογικές σκέψεις του προοιμίου το οποίο να δικαιολογεί ερμηνεία σύμφωνα με την οποία είναι υποχρεωτική η πρόβλεψη κατ' αποκοπήν (ελαχίστων) αμοιβών. Κατά συνέπεια, η απάντηση στο ερώτημα αυτό πρέπει να είναι αρνητική.
- 16 Όσον αφορά το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, η άποψη του Curtea de Apel (εφετείου) είναι κάπως διαφορετική. Υπενθυμίζει ότι η μεθοδολογία περί αμοιβών προβλέπει ποσοστιαίες αμοιβές, αλλά και κατ' αποκοπήν ελάχιστα ποσά για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο χρήστης δεν αποκτά κέρδη ή, λόγω άλλων περιστάσεων, ασκεί τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης χωρίς να αποκομίζει και οικονομικά οφέλη. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το σύστημα το οποίο καθιερώνει η ως άνω μεθοδολογία πρέπει να εξεταστεί ως ενιαίο σύνολο και ότι, καθόσον αναμενόταν ότι ο εθνικός νομοθέτης δεν θα επέτρεπε πλέον να συμφωνούνται ελάχιστες αμοιβές, είναι πιθανόν οι διατάξεις σχετικά με τα ποσοστά αμοιβής και/ή τη βάση υπολογισμού να ήταν διαφορετικές, ακριβώς προκειμένου να διασφαλιστεί η κατάλληλη αμοιβή των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων.
- 17 Πάντως, με το άρθρο II του νόμου 74/2018, ο εθνικός νομοθέτης αφαίρεσε με άμεση ισχύ μια συνιστώσα του συστήματος αμοιβών, χωρίς να τροποποιήσει τα

κριτήρια υπολογισμού των αμοιβών και χωρίς να προβλέψει μέγιστη προθεσμία για τη διαπραγμάτευση νέων συμφωνιών (μεθοδολογιών) για τον καθορισμό του ύψους των εύλογων αμοιβών, τροποποιώντας υπέρ των ραδιοτηλεοπτικών φορέων το σύστημα που ίσχυε πριν από τον νόμο 74/2018, χωρίς να υφίσταται συνεκτικό σύστημα το οποίο να διασφαλίζει ότι οι αμοιβές που οφείλονται στους παραγωγούς φωνογραφημάτων είναι εύλογες και για τους τελευταίους, αλλά δεν πρόκειται για αμοιβές ευτελείς, μηδαμινές. Περαιτέρω, υπό τις παρούσες συνθήκες, είναι αναμενόμενο ότι οι χρήστες δεν θα επιδείξουν ιδιαίτερο ενθουσιασμό για τη διαπραγμάτευση νέας μεθοδολογίας, δεδομένου ότι η ισχύουσα επί του παρόντος είναι ευνοϊκή.

- 18 Όσον αφορά τις περιπτώσεις τις οποίες προέβαλε η UPFR και οι οποίες καταδεικνύουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των αμοιβών που κατέβαλαν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί το 2022 (ορισμένοι κατέβαλαν ίσες ή ακόμη και κατώτερες των 500 RON αμοιβές ανά τρίμηνο, ενώ άλλοι κατέβαλαν υψηλές αμοιβές, της τάξης των δεκάδων ή εκατοντάδων χιλιάδων RON), το Curtea de Apel (εφετείο) επισημαίνει ότι, στο ισχύον σύστημα, ορισμένοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ενδέχεται να καταβάλλουν ευτελείς αμοιβές, πράγμα που ενδεχομένως αντιστοιχεί στην οικονομική αξία της χρήσης (η οποία μπορεί να έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα ή να αποφέρει πολύ χαμηλά κέρδη), αλλά είναι αμφίβολο αν η χρήση αυτή αντιστοιχεί και στην οικονομική αξία των υπό διαχείριση δικαιωμάτων.
- 19 Εξάλλου, κατά το αιτούν δικαστήριο, οι μεθοδολογίες παράγουν αποτελέσματα παρόμοια με κανονιστική πράξη, [η οποία] είναι αντιτάξιμη erga omnes, έναντι όλων των δικαιούχων και χρηστών του αντίστοιχου τομέα, πρέπει δε να αναγνωριστεί στον νομοθέτη το δικαίωμα να παρεμβαίνει, για λόγους γενικής πολιτικής, με διατάξεις άμεσης εφαρμογής και σε σχέση με τις εν ισχύ μεθοδολογίες. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης αντιτίθενται κατ' αρχήν σε νομοθετική διάταξη όπως αυτή του άρθρου II του νόμου 74/2018, η οποία κηρύσσει ανεφάρμοστες με άμεση ισχύ τις (κατ' αποκοπήν) ελάχιστες αμοιβές.
- 20 Όσον αφορά το τρίτο και τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, το Curtea de Apel (εφετείο) υπογραμμίζει τη σημασία καθορισμού μη ευτελούς αμοιβής για τους δικαιούχους, διότι μια τέτοια κατάσταση θα ισοδυναμούσε στην πράξη με στέρηση δικαιώματος στο πλαίσιο του ιδιωτικού συμφέροντος, πράγμα που θα συνιστούσε παράβαση των διατάξεων του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Curtea de Apel (εφετείο) εκτιμά ότι, δεδομένου ότι τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να ερμηνεύουν την εσωτερική νομοθεσία που θεσπίστηκε για τη μεταφορά των οδηγιών της Ένωσης στην εσωτερική έννομη τάξη κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητά τους, πρέπει να αναγνωριστεί στα εν λόγω δικαστήρια η εξουσία να ελέγχουν αν η ποσοστιαία αμοιβή είναι δίκαιη και εύλογη για τους δικαιούχους, αφενός, και για τους χρήστες, αφετέρου, ή, αντιθέτως, αν είναι προδήλως ευτελής ή, ανάλογα με την περίπτωση, προδήλως υπερβολική.

- 21 Υπό το πρίσμα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστούν ποια είναι τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια τέτοια εκτίμηση, εκτιμώντας ότι τα κριτήρια αυτά δεν αποτελούν ζήτημα του εθνικού δικαίου, αλλά πρωτίστως ζήτημα του δικαίου της Ένωσης, δεδομένου ότι οι οδηγίες πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται κατά ομοιόμορφο τρόπο. Ομοίως, αν διαπιστωθεί ότι η οφειλόμενη δύναμη της εθνικής νομοθεσίας αμοιβή είναι ευτελής, τίθεται το ζήτημα αν το εθνικό δικαστήριο δικαιούται, ή ακόμη και υποχρεούται, να εφαρμόσει εναλλακτικά κριτήρια σε σχέση με εκείνο των δηλωθέντων εσόδων.
- 22 Τέλος, το Curtea de Apel (εφετείο) επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Francovich και Bonifaci κατά Ιταλίας, μια οδηγία η οποία έχει μεταφερθεί πλημμελώς στο εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοστεί *contra legem* στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, όμως τούτο δεν συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής (όπως υποστηρίζει η ARLR) για δύο τουλάχιστον λόγους. Πρώτον, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ερμηνεύσει το σύνολο των εθνικών κανόνων, αλλά όχι αποκλειστικά τις εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν μια οδηγία στην εσωτερική έννομη τάξη, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών η πλήρης τήρηση των απαιτήσεων του δικαίου της Ένωσης (πρακτική αποτελεσματικότητα) (βλ., συναφώς, απόφαση Pfeiffer κ.λπ.). Ωστόσο, όπως επίσης προκύπτει από το τρίτο και τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο έχει στη διάθεσή του συγκεκριμένα μέσα για τη διασφάλιση αποτελέσματος σύμφωνου προς τους δεσμευτικούς κανόνες του δικαίου της Ένωσης. Δεύτερον, αν δεν ήταν δυνατή η ερμηνεία του εθνικού δικαίου κατά τρόπον ώστε να επιτευχθεί η εφαρμογή, αλλά όχι η παράβαση, των δεσμευτικών κανόνων του δικαίου της Ένωσης, ο ζημιωθείς ιδιώτης θα μπορούσε να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά του Δημοσίου (πρβλ. απόφαση Francovich και Bonifaci κατά Ιταλίας). Οι αρχές αυτές επιβεβαιώθηκαν εκ νέου σχετικά πρόσφατα στην απόφαση Thelen Technopark Berlin.